

Громадська приймальня

На узагальнені запитання читачів журналу відповідає начальник УкрНДІЦЗ ДСНС України, генерал-майор служби цивільного захисту

Віталій КРОПИВНИЦЬКИЙ

Відповідно до вимог п.1.16 розділу IV НАПБ А.01.001-15 Правила пожежної безпеки в Україні, затвердженого наказом від 30.12.2014 року МВС №1417, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 5 березня 2015 р. за №252/26697, «електрощити, групові електрощитки повинні бути захищені автономними системами пожежогасіння...».

Просимо розтлумачити терміни «електрощити» та «групові електрощитки» та пояснити, чи підлягають захисту, відповідно до вимог даного пункту «Правил» ВРЩ (відно-роздільчі щити), РП (роздільчі пристрой), щити обліку, освітлювальні щити тощо й за якими нормативними документами (ДБН, ДСТУ, ГОСТ та ін.) повинні монтувати автономні системи пожежогасіння?

М. К. Лисяний,
начальник управління ПАТ «Укрнафта»

За період від 2002 до 2014 року кількість пожеж у електрощитах (групових електрощитках) становить 2,4 % загальної кількості пожеж електротехнічних виробів, а кількість пожеж у електрощитах (групових електрощитках) – майже 0,5 %.

Крім того, прямі збитки, завдані цими пожежами, становлять лише 0,3 % загальної кількості їх по країні.

Наведені вище статистичні дані про пожежі свідчать, що обладнувати електрощити, групові електрощитки в будинках різного функціонального призначення автономними системами пожежогасіння, відповідно до пункту 1.16 розділу IV НАПБ А.01.001-2015 Правил пожежної безпеки в Україні (далі – Правила), економічно недоцільно.. На думку фахівців інституту, цю правову норму належить вилучити з Правил.

Також інформуємо, що:

- терміни «електрощити» та «групові електрощитки» розтлумачено в НПАП 40.1-1.32-01 Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок;

- відно-роздільчі щити, розподільчі пристрой, щити обліку, освітлювальні щити

підпадають під вимогу пункту 1.16 розділу IV Правил;

- нормативного документа, яким би встановлювали вимоги щодо монтування автономних систем пожежогасіння, на сьогодні в Україні немає.

Якою довідковою літературою можна скористатися для отримання даних за показниками вибухопожежної небезпеки речовин та матеріалів?

Руслан Чижаков, м. Запоріжжя.

Для вирішення питань дотримання безпеки технологічних процесів, будівель та споруд, а також забезпечення безпеки людей під час пожежі необхідно мати дані про показники вибухопожежної та пожежної небезпеки речовин і матеріалів та засобів їхнього гасіння. Необхідні дані можна знайти, наприклад, у таких довідниках:

- Пожаровзрывоопасность веществ и материалов и средства их тушения. Довідкове видання в 2 книгах (автори: А.Н. Баратов, А.Я. Корольченко, Г.Н. Кравчуко);

- Пожаровзрывоопасность веществ и материалов и средства их тушения. Довідник в 2 частинах (автори: А.Я. Корольченко, Д.А. Корольченко).

Номенклатуру показників та їхнє застосування для характеристик за вибухопожежною та пожежною небезпекою наведено у ГОСТі 12.1.044-89 ССБТ Пожаровзрывоопасность веществ и материалов. Номенклатура показателей и методы их определения.

Де можна ознайомитися з типовими прикладами розрахунку категорій приміщень та споруд за вибухопожежною небезпекою?

Нижче наводимо список літератури з прикладами розрахунків категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою.

Шкоруп О.І., Сізиков О.О., Куліківський В.С. та ін. Посібник щодо застосування НАПБ Б.03.002-2007 Норми визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. – Київ, 2010. – 188 с.

Лиходід Р.В. Визначення категорій ви-

робничих приміщень, будинків і зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. – Черкаси: АПБ ім. Героїв Чорнобиля, 2013. -158 с.

Шебеко Ю.Н., Смолин И.М., Молчадский И.С. и др. Пособие по применению НПБ 105-95 Определение категорий помещений и зданий по взрывопожарной и пожарной опасности при рассмотрении проектно-сметной документации. – Москва: ВНИИПО МВД России, 1997. 106 с.

Смолин И.М., Полетаев Н.Л., Гордиенко Д.М. и др. Пособие по применению СП 12.13130.2009 Определение категорий помещений, зданий и наружных установок по взрывопожарной и пожарной опасности. – Москва: ВНИИПО, 2014. – 147 с.

Рік у рік Київщина потерпає від горіння торф'яніків. Смогом наповнюються населені пункти. І це триває від весни до пізньої осені. Крім традиційного заливання водою, є ще способи приборкання цієї стихії? Чи є наукові розробки?

Василь Колодій,
смт Бородянка Київської області.

Проблеми, пов'язані з їхнім гасінням, полягають, насамперед, у складності визначення точного місця осередків горіння торфу в зв'язку із сильним задимленням території, де відбувається горіння, та гідрофобністю торфу, через що він погано змочується водою. З цих причин пожежно-рятувальні підрозділи відпрацювали методики щодо локалізації пожежі на торфовищах, а саме: обкопування периметра гасіння до мінерального ґрунту, поліпшення змочувальної здатності води, що подається на гасіння, застосування спеціальних пожежних стволів подовженої конструкції, що забезпечують можливість заглиблення в шар торфу, наприклад типу ТС-1 та СПРТ-50 тощо.

На думку фахівців, одним із найефективніших способів запобігання пожежам торфовищ є їхнє обводнення з метою недопущення його самозаймання, зумовленого аномальними атмосферними явищами. Наприклад, у Голландії використовують метод підконтрольного затоплення 80% небезпечних територій із торфами. Якщо літо видається спекотним, рівень води на торф'яніках піднімається, а якщо вологе – знижують, щоб не заболочувати місцевість. У Фінляндії за таким самим методом затоплюють 100% торф'яніків. Вітчизняні науковці вважають, що Україна також може використовувати такий спосіб. Для цього належить відновити меліоративні системи та шлюзи-регулятори на них і підняти рівень води на торфовищах. Це даст змогу не тільки уберегти села від масштабних торф'яніх пожеж, а й доправляти належну кількість води в усі регіони країни.

ohi ykpH&II3.

Цена за 1 кг: 1500 руб.
Состав: 100% куриное мясо.
Срок годности: 12 месяцев.
Производитель: АО «МясоКом».
Адрес: г. Краснодар, ул. Мира, 123.
Телефон: +7 (861) 234-56-78.

Хабареви Метојан Бундогибаша Білодорба-
от підхинні членів та діяльності монополіїв
мови бізнесменів та підприємців у науці та
обробітці та розширення якості наукової
освіти та підготовки кадрів. У цій зв'язку
засновано Одеський державний університет
наук про підприємництво та економіку.
Університет складається з п'яти факульте-
тів: факультету фінансів та економіки, факуль-
тету менеджменту та підприємництва, факуль-
тету землеробства та енергетики, факульте-
ту фармацевтичної промисловості та факуль-
тету фізичної культури та спорту.

Фасмех нокеки йүнеби ха бяа. Гыдиге аблукб, 13

Upo ořádahára Ažia Bnšáehna Nokéjho!
Hégešek norkíberjup Ta norkíberjhnx Matepíajib
3a Bnmorám EBponenčpkoro ctahAapty CEN/TS 1187

UNBIRJPHOTO 3AXNCIY (YKPHAI43)

Аналіз вимог нормативних документів щодо проведення регламентних робіт систем внутрішнього протипожежного водопостачання

На сьогодні системи внутрішнього протипожежного водопостачання (далі – СВПВ) у будівлі є одним із основних заходів, що сприяють гасінню пожеж на початковій стадії. Проте сама наявність СВПВ у комплексі систем протипожежного захисту в будівлі ще не гарантує успішну ліквідацію надзвичайної ситуації, збереження життя людей та матеріальних цінностей.

Одним із найважливіших чинників успішного використання системи СВПВ є її справність, тому своєчасне та якісне проведення регламентних робіт СВПВ є дуже важливо складовою в комплексі протипожежних заходів. У статті розглянуто досвід утримання систем СВПВ у зарубіжних країнах та проведено порівняння з вимогами щодо цього в Україні.

В Україні базовим документом, що визначає правила проведення регламентних робіт СВПВ, є НАПБ А.01.001-2015 [1]. У V главі наведено стислі вимоги до пожежних кран-комплектів, рукавів та засувок. Головною з них є перевірка не рідше одного разу на шість місяців. При цьому про-

саму методику перевірки та критерії фактично нічого не сказано. Також варто зазуважити значний технологічний прогрес за останні 10-15 років у галузі внутрішнього протипожежного обладнання, що включає в себе додаткові пристрої, якими обладнують систему (регулятори тиску, дистанційний пульт запуску пожежних насосів, жокей-насоси, зворотні клапани, електроприводи засувок, датчики температури води в системі, резервуари води тощо), про обслуговування яких узагалі не згадано в документі.

Розділ 27 «Випробування внутрішніх санітарно-технічних систем» ДБН В.2.5-64:2012 Внутрішній водопровід та кан-

лізація [2] містить значно більше вимог до випробування обладнання водопостачання, проте вони стосуються переважно герметичності системи під час перебування її під гідралічним тиском і не містять правил перевірки та профілактики СВПВ.

Звісно, з огляду на технологічний прогрес та велику кількість різноманітного обладнання різних виробників в системі внутрішнього протипожежного водопроводу, тяжко врахувати всі тонкощі функціонування СВПВ. Також варто вказати, що у НАПБ А.01.001-2015 зазначено, що відповідає за технічний стан СВПВ її власник або орендар, який має звертатися до виробника чи компанії з обслуговування таких систем для проведення належних регламентних робіт у повному обсязі. Проте, як свідчить практика, власники часто-густо нехтують вчасним обслуговуванням протипожежного обладнання, оскільки це додаткові матеріальні витрати, що не компенсиуються.

Провівши аналітичний аналіз зарубіжних вимог і правил утримання СВПВ, можна зробити висновок, що в деяких країнах усеж таки є ширші та змістовніші вимоги методики щодо утримання й експлуатації СВПВ.

Особливості недержавного сегменту вітчизняного ринку безпеки

Ідею щодо створення недержавної системи безпеки озвучили ще в 2003 році представники нечисленних на той час громадських організацій. Відтоді приватний сектор значно розширив свої кордони на внутрішньому ринку, а влада начебто перейнялася цією справою і почала шукати реальні механізми реалізації задуму. Однак вагомих результатів так і не досягла.

Більшість експертів склонні до того, що і тоді й нині імітують бурхливу діяльність замість реальних кроків. Нещодавно в «КиївЕкспоПлазі» відбулася виставка «Безпека», в рамках якої фахівці на галузевій конференції обговорили проблеми, що заважають розвиткові цього ринкового сегменту.

За словами президента ВГО «Українська федерація професіоналів безпеки» Сергія Сидоренка, в державі досі немає концепції розвитку приватної сфери безпеки як складової загальнонаціональної. Громадські організації позбавлені повноважень щодо участі в розробленні законопроектів, ухваленні тих чи тих рішень на високому рівні, а їхня діяльність законодавчо неврегульована. Мало того, вони у весь час відчувають на собі адміністративний та фіiscalний тиск і на всіх рівнях не мають чіткої взаємодії з органами внутрішніх справ.

Нині ж суб'єкти господарювання, що працюють у приватному секторі, покинуті напризволяще, існують самі собою в умовах недосконалого правового поля. Кілька років тому представники кількох великих громадських об'єднань, що працюють на ринку безпеки, створили раду керівників громадських організацій. Вона вже почала розробляти і впроваджувати сучасні стандарти і технології, а незабаром почне формувати концепцію розвитку недержавної сфери безпеки. Крім того, фахівці планують удосконалити механізми функціонування закону про ліцензування видів господарської діяльності, що набув чинності в червні. Зокрема, змінити норму, що регулює нагляд і контроль, аби мати представництво в проведенні перевірок з дотриманням ліцензійних вимог суб'єктами господарювання. Не секрет, що процедура отримання або скасування ліцензій на приватну діяльність має чимало недоліків, що часто створює підґрунття для корупційної діяльності.

А хто, як не громадські організації, що працюють у польових умовах, знають можливості та ступінь професіоналізму суб'єктів господарської діяльності?!

У недержавній системі безпеки є чимало найрізноманітніших приватних структур, які виробляють продукцію протипожежного призначення та надають послуги з пожежної охорони. Деякі з них, щоб утриматися на плаву і відстоювати власні інтереси, увійшли до ВГО «Український союз пожежної та техногенної безпеки». Поле діяльності цієї організації досить широке, зокрема це стосується запровадження в Україні європейських стандартів. Причому об'єднання робить це не так для Євросоюзу, як для формування сучасного вітчизняного ринку послуг задля безпеки наших громадян і держави.

Від липня «запрацював» ДБН-56 2014 з відповідним додатком. Однак, за словами фахівців, він не є визначальним для створення органів інспектування і наділення їх відповідними функціями. Згідно із законом про технічні регламенти та оцінку відповідності, такі органи можна створювати на базі міжнародних, а також регіональних і національних стандартів. Наразі такий повноцінний національний стандарт уже розробляють.

Однак усі ці процедури обов'язкові лише за технічними регламентами. Відповідність за стандартами оцінюють на добровільних засадах за зверненнями власників об'єкту чи представників монтажних структур. Причому фахівці аналізують лише, чи відповідають протипожежні системи (або їхні окремі частини) проектній документації? А власне перевірку можна робити як під час будівельних робіт, так і в процесі експлуатації об'єкту, тобто на будь-якому етапі.

З набуттям чинності закону про регулювання містобудівної діяльності право приймати в експлуатацію об'єкти 1-4-ї

Сергій СИДОРЕНКО,
президент ВГО «Українська федерація професіоналів безпеки»

Нині дискутують питання, а чи потрібна така недержавна система взаємодії? Думки аналітиків розділилися. Одні стверджують, що недержавний сектор безпеки є простором для реалізації бізнес-інтересів колишніх високо-посадовців силових структур, а нині пенсіонерів. Інші пов'язують функціонування такої системи з втручанням її у сферу діяльності державних органів та боротьбою з монополізацією цього ринкового сегменту. Обидві точки зору мають право на існування. Однак у нас є одна спільна мета – безпека держави, збереження миру, спокою, охорона власності, захист інтересів усіх громадян. На мою думку, треба розробити і ухвалити єдиний базовий закон про систему недержавної охорони і безпеки. Чинні норми в нинішньому законодавстві або ті, що закладені в проектах майбутніх законів, розгалужують правові стосунки, лобіюють інтереси певних структур. Тож потрібно створити координаційний центр, який регулюватиме роботу всіх громадських формувань та захищатиме їхні права й інтереси, а також забезпечуватиме зв'язок з органами влади.

категорії дістали державна архітектурно-будівельна інспекція та її територіальні органи. Експертизу проектної документації роблять незалежні експертні структури, відхилення від будівельних норм – Мінрегіонбуд, контроль і нагляд у

Бородиннап
ХОЧАИ,
упредните
ЛО «Якптичка
федрепаліа
чнеліанітіб
6е3ненк»

photo Ceptra P3BENKOB
BorjoAmp LAJERA

Ha karnı, B Ykpahı
Aoci hemace sakochı mıtato
ogobaşakoboro ctpaxı-
bahaa çmopyan habıtb-
micaa 3abepmehıa 6yibr-
hıntıbra, xoy y Bepexborı
Paxlı bıke Abarıo 3apee-
ctpobaho tpn sakoho-
npodeknı, ulı ctocjotpcı
qıleı çfepen. Tok yachsen-
kn razy3eboı rohoeffen-
hıti 3imunıncı ha tm, aın
çulıbhımnı 3ycınlıamı 3a-
nobıbhıbatı nporıanınnı i podontı bce
Auna 3anpoba4ıkkıhına nojılıhınx cxeı
ha hınumı tepheıxa.

cepeli nokoekhoi Geunken - JHC, Kokha 3
oprahiaulih Aje triAho 3 brachminn norbo-
baekhehmin, Bctahorehminn 3akohom.
Hapai bithnahrin Gylibrenhnhn Phnok
nepakenabe he kpaluh hacn, Tok ogecaru cy-
nythix ikkehphnx pohit #leuto Banjin. Da-

Міністерство освіти та науки України
Інститут фізичної культури та спорту
Науково-дослідна лабораторія фізичного виховання та спорту

**Бони
Мараткебни,
— непрекраща-
емое существо —
Богдана Бло-
гина и «Крас-
ная звезда»**